

DECIZIE

20 iulie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul: Valeriu Doagă

Judecătorii : Ala Cobăneanu, Galina Stratulat,
Oleg Sternioală, Iurie Bejenaru

examinând recursul declarat de către Galina Hojmichi,
în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Galinei Imbirovscaia
împotriva Galinei Hojmichi cu privire la repararea prejudiciului material și moral
și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 10 februarie 2016, prin care
au fost respinse apelurile declarate de către Galina Imbirovscaia și Galina
Hojmichi și menținută hotărârea Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 09
octombrie 2015, prin care acțiunea a fost admisă parțial,

c o n s t a t ă:

La 16 aprilie 2015, Galina Imbirovscaia a depus o cerere de chemare în
judecată împotriva Galinei Hojmichi cu privire la repararea prejudiciului material
și moral și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, la 04 ianuarie 2014 din cauza
scurgerilor de apă din apartamentul nr. 45, bloc 15/3, pe str. Zelinschi, mun.
Chișinău, care aparține cu drept de proprietate Galinei Hojmichi a fost inundat
apartamentul nr. 33, bloc 15/3, de pe str. Zelinschi, mun. Chișinău, care-i aparține
cu drept de proprietate.

Menționează că în urma inundației au fost deteriorați pereții interiori,
tavanul și pardoseala din salon, dormitor, antreu, corodur, vestiar și bucătărie. De
asemenea au explodat becurile luminescente din dormitor.

Conform actului de constatare din 04 ianuarie 20156 întocmit la fața locului
de către administratorul ACC 55/390-Petrascu Ion, la momentul controlului s-a
constatat că apa a curs din apartamentul nr. 45 din radiatorul instalat la balcon.

Menționează că în baza Raportului de constatare tehnico-științifică nr. 104
din 05 martie 2015, efectuat de către Centrul de Expertize Independente a
Republicii Moldova s-a stabilit că prejudiciul material cauzat proprietarului

apartamentului nr. 33 din cauza inundării din apartamentul nr. 45 constituie 10976 lei.

Mai menționează că, potrivit contractului din 27 decembrie 2014, a primit arvună în sumă de 1000 euro pe apartamentul nr. 33, bloc 15/3 din str. Zelinski, mun. Chișinău, care urma să fie vândut la prețul de 71000 euro, conform recipisei semnate la contractul dat, iar după inundarea apartamentului cumpărătorul a refuzat procurarea apartamentului deteriorat prin inundație, și la rîndul său conform contractului și a obligațiilor indicate în acest contract a întors suma de 1000 euro primiți ca arvună și arvuna dublă în sumă de 1000 euro.

Astfel, indică că în rezultatul inundației a mai suportat și prejudiciu material în sumă de 1000 euro pentru restituirea dublului arvune.

Sușine că încercarea de a soluționa litigiul pe cale amiabilă a eșuat, deoarece pîrîta propune achitarea unei despăgubiri parțiale, adică a unei sume insuficiente, care ar fi necesară pentru repararea apartamentului inundat prin scurgeri din apartamentul pîrîtei.

Prin urmare, solicită Galina Imbirovscaia încasarea de la Galina Hojmichi a sumei de 10976 lei în vederea reparării prejudiciului material cauzat în urma inundării apartamentului, suma de 1000 euro achitate cu titlu de arvună dublă, 30000 lei în vederea reparării prejudiciului moral și cheltuielile de judecată în sumă de 1200 lei, a taxei de stat în mărime de 529 lei și cheltuieli de asistență juridică în mărime de 1200 lei.

Prin hotărîrea Judecătoria Botnica, mun. Chișinău din 09 octombrie 2015 acțiunea a fost admisă parțial. A fost încasat de la Galina Hojmichi în beneficiul Galinei Imbirovscaia cu titlu de prejudiciu material suma de 10976 lei, cu titlu de prejudiciu moral suma de 1000 lei, cu titlu de cheltuieli de judecată suma de 1200 lei pentru achitarea expertizei, 3000 lei cheltuieli de asistență juridică, taxa de stat în sumă de 429,28 lei, în total suma de 16605,28 lei. În rest, acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

La 09 octombrie 2015, Galina Hojmichi a declarat apel împotriva hotărîrii primei instanțe, cerînd admiterea apelului, casarea hotărîrii primei instanțe și emiterea unei noi hotărîri de respingere integrală a acțiunii.

La 02 noiembrie 2016, Galina Imbirovscaia a declarat apel împotriva hotărîrii primei instanțe, cerînd admiterea apelului, casarea hotărîrii primei instanțe în partea pretențiilor respinse și emiterea în această parte a unei noi hotărîri de admitere integrală a acțiunii.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 10 februarie 2016 apelurile declarate de către Galina Imbirovscaia și Galinei Hojmichi au fost respinse fiind menținută hotărîrea primei instanțe.

La 18 aprilie 2016, Galina Hojmichi a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel și hotărîrii primei instanțe, cerînd admiterea acestuia, casarea hotărîrilor judecătorești și emiterea unei noi hotărîri de respingere integrală a acțiunii.

Recurenta, Galina Hojmichi, în motivarea recursului a indicat că instanța de apel contrar prevederilor art. 373 CPC nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, precum și a dat o interpretare eronată circumstanțelor de fapt. Instanța de apel a reținut aceleași argumente invocate și de către prima instanță.

Astfel, ambele instanțe de judecată au considerat că faptul inundării de către recurentă a fost demonstrat pe deplin, însă probele administrate în proces au fost insuficiente și nu au demonstrat faptul inundării apartamentului intimatei de către recurentă, consideră că pentru a dovedi acest fapt urma să fie numită o expertiză merceologică de către un expert judiciar acreditat de către Ministerul Justiției. Însă la caz, instanțele de judecată au pus la baza admiterii pretenției prejudiciului material un raport întocmit de către un expert neacreditat.

A mai menționat că pe lângă Raportul de constatare nr. 104 din 05 martie 2015 instanța de apel a mai pus la baza emiterii deciziei contestate: actul de constatare din 04 ianuarie 2015, declarațiile martorilor Vasile Bîlici și Vizir Ștefan. Probele date fiind insuficiente și care nu demonstrează faptul inundării apartamentului intimatei.

De asemenea, în decizia contestată, deși instanța de apel face referire la art. 1398 și 1413 Codul civil, la caz, nu au fost probate nici fapta prejudiciabilă, nici urmările prejudiciabile și legătură cauzală dintre aceste probe veridice, concludente, utile și pertinente.

La fel, instanța de apel neîntemeiat a admis parțial pretenția cu privire la repararea prejudiciului moral, această cerință nu a fost motivată de către instanța de apel și nu la dosar lipsesc probe care ar demonstra starea de stres a intimatei.

În conformitate cu art.434 alin.(1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei redactate.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul a fost depus în termen, or, din materialele pricinii nu poate fi stabilit cu certitudine momentul comunicării recurenteii a deciziei contestate pentru a determina respectarea termenului de declarare a recursului.

În conformitate cu art. 441 Cod de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 29 iunie 2016 completul din 3 judecători au considerat recursul admisibile și au decis examinarea acestora în fond de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) Codul de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

Prin prisma art. 444 Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Examinând argumentele invocate în recurs în raport cu materialele cauzei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe în partea admiterii parțiale a pretenției cu privire la repararea prejudiciului moral și emiterea în această parte a unei noi hotărâri de respingere integrală a pretenției date, în rest decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe de menținut din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze

integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

Admițând parțial acțiunea, prima instanță în motivarea soluției a reținut că apartamentul intimatei Galina Imbirovscaia a suferit deteriorări esențiale, în rezultatul inundației din data de 04 ianuarie 2014, care s-au produs din cauza scurgerii din caloriferul de la balcon din apartamentul nr. 45 a recurenteii Galina Hojmichi. A fost încasat de la recurentă în beneficiul intimatei prejudiciul material cauzat în urma inundației apartamentului intimatei, suma apreciată în baza raportului de constatare tehnico-științifică nr. 104 din 05 martie 2015 în mărime de 10970 lei. S-a încasat cu titlu de cheltuieli de asistență juridică suma de 3000 lei, cheltuieli de judecată suma de 1200 lei. Pretenția cu privire la repararea prejudiciului moral a fost admisă parțial fiind încasat de la recurentă în beneficiul intimatei suma de 1000 lei.

Concluziile enunțate au fost apreciate ca fiind justificative de către instanța de apel.

Instanța de recurs apreciază că concluziile instanțelor de judecată de admitere a pretenției cu privire la repararea prejudiciului material este întemeiată, iar admiterea parțială a pretenției cu privire la repararea prejudiciului moral în mărime de 1000 lei este neîntemeiată reieșind din următoarele.

Din actele cauzei s-a stabilit faptul că Galina Imbirovscaia este proprietara apartamentului nr. 33 etajul 6, bloc15/3 de pe str. Zelinski, din mun. Chișinău.

În urma scurgerii din caloriferul de la balcon din apartamentul nr. 45 a Galinei Hojmichi a fost inundat apartamentul nr. 33 a Galina Imbirovscaia.

Faptele date se confirmă prin Actul de constatare întocmit la 04 ianuarie 2015, de către administratorul ACC nr. 55/390 - Vasile Babici contrasemnat de către Galina Imbirovscaia, Ion Petrașcu și Garic Martirșean cât și prin declarațiile martorului Vasile Babici, care au declarat că după verificarea apartamentelor au stabilit că scurgerea apel a avut loc din caloriferul instalat samovolnic la balconul pârâtei Hojmichi Galina, precum și declarațiile martorului Vizir Ștefan, care a declarat că apartamentul său la fel a fost inundat din apartamentul nr. 45 amplasat cu un etaj mai sus.

Art. 11 lit.g) Cod civil stabilește că apărarea dreptului civil se face prin repararea prejudiciilor.

Conform art. 1398 alin. (1) Codul civil, cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.

Conform art. 1413 Codul civil, dacă prejudiciul s-a produs prin faptul că din construcție a căzut ori a curs ceva, răspunde persoana care are construcția în posesiune. Această regulă nu se aplică în cazul în care prejudiciul s-a produs prin forță majoră ori din vina celui prejudiciat.

Conform art. 1416 alin. (2) Codul civil, instanța de judecată, adoptând hotărâre cu privire la repararea prejudiciului, obligă autorul prejudiciului să pună la dispoziție un bun de același gen și de aceeași calitate, să repare bunul pe care l-a deteriorat ori să compenseze integral prin echivalent bănesc prejudiciul cauzat.

Astfel din materialul probator administrat în speță și anume din adeverința nr.062 din 10 iunie 2015 eliberată de președintele ACC nr.55/390 (f.d.71) se

confirmă doar faptul că, încălzirea nu a fost utilizată în perioada 28 februarie 2014 – 10 iunie 2015.

În acest sens, atât prima instanță cât și instanța de apel corect au reținut că prin explicațiile martorului Vasile Babici, precum că, „în cazul unei scurgeri a apei din sistemă, vor fi schimbați indicii la contor doar în cazul când este deschis robinetul care permite accesul apei în sistemă” și declarația precum că, la momentul întocmirii actului de constatare a inundației, a depistat că, robinetul la contorul termic care dă apa caldă în apartament era închis iar robinetul care închide țeava cu apa care iese din apartament era deschisă”.

În conformitate cu art. 158 alin. (4) CPC, raportul de expertiză este examinat în ședința de judecată și evaluat în ansamblu cu celelalte probe.

Astfel, conform Raportului de constatare tehnico-științifică nr.104 din 05 martie 2015 (f.d.53-61), prejudiciul material cauzat proprietarului apartamentului nr.33 de pe str. Zelinski, 15/3, mun. Chișinău, din cauza inundării din apartamentul nr.45, constituie suma de 10976 lei.

Nu poate fi reținut argumentul recurente Galina Hojmichi privind nepertinența raportului menționat, or, reclamanta și-a exercitat dreptul legal și a prezentat probe în susținerea cerințelor sale.

Recurenta Galina Hojmichi, la rîndul său nu a prezentat careva contraprobe din care să poată fi stabilit cu certitudine că din apartamentul acesteia nu ar fi curs nimic. În situația în care aceasta ar fi recunoscut existența scurgerii, putea să prezinte proba unui prejudiciu mai redus decît cel invocat de intimată.

La fel, nu pot fi reținute argumentele recurente Galina Hojmichi precum că raportul indicat ar fi fost efectuat de o persoană ce nu avea dreptul de a-l întocmi, deoarece potrivit răspunsului eliberat de către Centrul Expertize Independente din Republica Moldova, se confirmă faptul că Raportul de constatare a fost efectuat conform prevederilor Legii cu privire la expertiza judiciară, constatările tehnico-științifice și medico-legale nr.1086-XIV din 23 iunie 2000, art. art. 11, 12, 22, care prevede explicit dreptul specialistului de a efectua de sine stătător, la cererea persoanei fizice, constatarea tehnico-științifică pentru explicarea unor fapte și circumstanțe ale cauzei cercetate (f.d.64-65).

Mai mult, potrivit certificatului seria ACR nr.088161 eliberat de către Universitatea Tehnică a Moldovei, Mocanu Oleg are dreptul de activitate în domeniul „Formarea prețului lucrărilor de construcții” (f.d.66).

În conformitate cu art. 94 alin. (1) și art. 96 CPC, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză toate cheltuielile de judecată, precum și cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile. Cheltuielile menționate la alin.(1) se compensează părții care a avut câștig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

Prin urmare, atât instanța de apel cât și prima instanță legal în temeiul normelor enunțate au încasat de la Galina Hojmichi în beneficiul Galinei Imbirovscaia cu titlu de cheltuieli de judecată suma de 1200 lei cheltuielile privind plata taxei de stat în sumă de 429,28 lei, proporțional cerințelor admise, și cheltuielile de asistență juridică suportate de către Galina Imbirovscaia în sumă de 3000 lei, ca cheltuieli necesare, care au fost în mod real făcute, în limita unui

quantum rezonabil, ținând cont atât de complexitatea cauzei, de lucrul efectuat de apărător, numărul ședințelor de judecată.

În acest sens se reține și practica Curții Europene a Drepturilor Omului în cazul *Amihalachioaie vs. Moldova* din 20 aprilie 2004 în care Curtea Europeană a indicat că partea care a câștigat procesul nu va putea obține rambursarea unor cheltuieli decât în măsura în care se constată realitatea, necesitatea și caracterul lor rezonabil.

În consecință, instanța de recurs conchide că soluția instanțelor ierarhic inferioare privind admiterea pretenției cu privire la repararea prejudiciului material și încasarea cheltuielilor de judecată este întemeiată și legală.

Totodată, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că instanțele de judecată inferioare, admițând parțial pretenția de reparare a prejudiciului moral, au interpretat eronat art. 1422 Codul civil, deoarece conform art. 1398 alin. (1) Codul civil și art. 1422 alin. (1) Codul civil, prejudiciul moral poate fi reparat numai în cazul în care repararea acestuia este expres prevăzută de lege. Or, la caz, art. 1413 Codul civil nu prevede posibilitatea reparării prejudiciului moral. Prin urmare, prevederile acestei norme nu sînt aplicabile raportului juridic litigios privind repararea prejudiciului moral, în consecință instanțele de judecată inferioare au aplicat o normă străină acestui raport.

În consecință, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că argumentele recurente cu privire la aceia că, instanțele de judecată inferioare au aplicat eronat normele de drept material la admiterea parțială a acțiunii în partea reparării prejudiciului moral urmează să fie reținute ca întemeiate cu casarea hotărîrilor judecătorești ca în această parte și cu emiterea unei noi hotărîri de respingere integrală a pretenției date.

Astfel, din considerentele menționate și avînd în vedere faptul că, circumstanțele pricinii au fost constatate de prima instanță și de instanța de apel, însă normele de drept material au fost aplicate eronat și nu este necesară verificarea suplimentară de dovezi, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa decizia instanței de apel și hotărîrea primei instanțe în partea admiterii parțiale a pretenției cu privire la repararea prejudiciului moral și de a emite în această parte o nouă hotărîre, prin care pretenția Galinei Imbirovscaia împotriva Galinei Hojmichi cu privire la repararea prejudiciului moral de respins ca neîntemeiată, în rest hotărîrile instanțelor de judecată se mențin ca întemeiate.

În conformitate cu art.445 alin. (1) lit. b) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e

Se admite recursul declarat de către Galina Hojmichi.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 10 februarie 2016 și hotărîrea Judecătoreiei Botanica, mun. Chișinău din 09 octombrie 2015, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Galinei Imbirovscaia împotriva Galinei Hojmichi cu privire la repararea prejudiciului material și moral și încasarea cheltuielilor de

judecată, în partea admiterii parțiale a pretenției cu privire la repararea prejudiciului moral și se emite în această parte o nouă hotărîre prin care:

Se respinge pretenția Galinei Imbirovsciaia împotriva Galinei Hojmichi cu privire la repararea prejudiciului moral.

În rest, decizia Curții de Apel Chișinău din 10 februarie 2016 și hotărîrea Judecătorei Botanica municipiul Chișinău din 09 octombrie 2015 se mențin.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii:

Ala Cobăneanu

Galina Stratulat

Oleg Sternioală

Iurie Bejenaru